

Sygn. akt I CSK 663/17

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa A. D. S.A. w W.
przeciwko T. D. Polska sp. z o.o. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 marca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w W.
z dnia 9 czerwca 2017 r., sygn. akt I ACa .../16,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7.500 (siedem tysięcy pięćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wtedy może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwany wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni art. 89 w zw. z art. 353¹ § 1 k.c. oraz z uwagi na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne związane z wykładnią art. 409 w zw. z art. 410 § 1 k.c. (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.).

Zgodnie z ustaloną linią orzecniczą powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało, a samo zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne musi mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia, co wymaga istnienia związku

między ustalonymi okolicznościami faktycznymi, a ich mającą budzić wątpliwości kwalifikacją prawną.

W niniejszej sprawie, po ustaleniu treści oświadczeń złożonych przez strony, a prowadzących do nawiązania między nimi węzła obligacyjnego oraz celu, dla zrealizowania którego działały obie strony jako kontraktujący, Sąd pierwszej instancji uznał, że zawarta umowa była nieważna, co powinno rodzić obowiązki zwrotu przyjętych w jej wykonaniu świadczeń, o ile strony zgłosiłyby stosowne żądania, natomiast Sąd drugiej instancji uznał, że kształt umowy zawartej przez strony nie wykroczył poza jej konstrukcję dopuszczalną z uwagi na zasadę swobody umów, ale umowa ta wygasła z uwagi na ziszczenie się warunku rozwiązującego. Już ta różnica wskazuje na szczególny cel i treść umownego stosunku prawnego ocenianego w sprawie. Obie kwalifikacje w konsekwencji uzasadniały obowiązek wzajemnego zwrotu świadczeń spełnionych na podstawie umowy, zwłaszcza, że jej strony – w świetle ustaleń – liczyły się z istnieniem takiego obowiązku, a dla powoda jego zastrzeżenie było okolicznością rozstrzygającą o tym, czy przystanie na zawarcie umowy.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący formułuje tezę o wątpliwościach, którymi uzasadnia potrzebę uzyskania w sprawie stanowiska Sądu Najwyższego z odwołaniem się przede wszystkim do orzecznictwa dotyczącego przenoszenia własności nieruchomości, gdy tymczasem nie ma wątpliwości, że dla tego przedmiotu obrotu ustawodawca stworzył regulację szczególną – art. 157 § 1 k.c., która nie może być stosowana rozszerzająco, w odniesieniu do ruchomości. Dopuszczalność zastrzeżenia warunku rozwiązującego w umowie zobowiązującej o skutku obligacyjnym i rzeczowym, której przedmiotem jest ruchomość nie budzi wątpliwości (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 27 lutego 2003 r., III CZP 80/02, OSNC 2003, nr 11, poz. 141). Jeżeli strony do łączącej je umowy, zawartej w warunkach swobody umów (art. 353¹ § 1 k.c.) wprowadzą jako obowiązujące także dalsze postanowienia niż tylko charakterystyczne dla umowy sprzedaży, to nie sposób jest uznać umowy za wykonaną w razie zrealizowania tylko tej części jej postanowień, które odpowiadały konstrukcji umowy sprzedaży.

Gdy zaś chodzi o sformułowane przez pozwanego problemy na tle wykładni art. 409 w zw. z art. 410 § 1 k.c., to stwierdzić trzeba, że roszczenia stron umowy wzajemnej o zwrot nienależnego kontrahentowi świadczenia są niezależne od siebie, a podstawą dla nich nie są wzajemne zobowiązania, lecz ustawa, która określa, w jakich sytuacjach i jakiego rodzaju świadczenie ma podlegać zwrotowi.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 108 § 1, art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804 ze zm.), orzeczono jak w postanowieniu.

kc

aj